

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs X. Vtrum hæc sit vera: Christus secundum quod homo est
creatura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

illa secunda exponente, videlicet: iste homo immediate ante illud tempus non fuit; quia predicatum illud non fuit, tollit esse abique vlla determinatione, & ita significat subiectum absolute non fuisse, non autem significat illud non fuisse hominem, aut aliquod esse tale non habuisse.

Postremo notandum est, SS. Patres, quorum dicta refert Vasquez disp. 67. cum aiunt, Christum esse nomen hominis, aut ad eam naturam, quia homo est, præcipue pertinere, & similia, nihil aliud voluisse significare, quam Christum esse verum hominem, sicut est verus Deus: Nec tamen per hoc negare voluerunt nomen hoc, Christum vel iste homo, cum ponitur ex parte subiecti, supponere materialiter pro supposito; vt hic etiam aduertit Aluar. disp. 71.

Conclusio. Ex quibus sequitur hæc VNICA CONCLUSIO: Hæc propositio est falsa: Christus, siue iste homo, demonstrato Christo, incepit esse. Hæc patet ex dictis.

Argum. CONTRA hanc conclus. sunt argumenta Scoti & Dur. quæ referunt & soluunt Capr. Caiet. Medi. & alij. Contra eandem sunt argumenta Vasquezii, quæ refert & soluit Aluar. in allegata disp. 71.

ARTICVLVS X.

Vtrum hæc sit vera: Christus secundum quod homo est creatura.

AD decimum sic proceditur. Videtur, quod hæc sit falsa, Christus, secundum quod homo est creatura, vel incepit esse. Nihil enim in Christo est creatum nisi humana natura. Sed hæc est falsa Christus, secundum quod homo, est humana natura. Ergo hæc etiam est falsa, Christus secundum quod homo, est creatura.

Præterea, predicatum magis predicatur de termino in reduplicatione posito, quam de ipso subiecto propositionis: sicut si dicam, corpus, secundum quod coloratum, est visibile, sequitur, quod coloratum sit visibile. Sed hæc non est absolute (sicut dictum est) concedenda, homo Christus est creatura. Ergo neque hæc, Christus, secundum quod homo, est creatura.

Præterea, quicquid predicatur de quocunque homine, secundum quod homo, predicatur de eo per se, & simpliciter: idem enim est per se, & simpliciter: idem enim est per se, & secundum quod ipsum, vt dicitur 5. Meta. Sed hæc est falsa, Christus est per se, & simpliciter creatura. Ergo etiam, hæc est falsa, Christus, secundum quod homo est creatura.

Sed contra, omne quod est, vel est creator, vel creatura. Sed hæc est falsa, Christus secundum quod homo, est creatura.

Respondeo dicendum, quod, cum dicitur Christus, secundum quod homo, hoc nomen homo potest resumitur in reduplicatione, vel ratione suppositi, vel ratione naturæ. Si quidem resumatur ratione suppositi, cum suppositum humana natura in Christo sit æternum, & increatum, hæc erit falsa, Christus, secundum quod homo est creatura. Si vero resumatur ratione humane naturæ, siue secundum humanam naturam, conuenit sibi esse creaturam, vt supra dictum est. Sciendum tamen, quod nomen sic resumptum in reduplicatione, magis proprie tenetur pro natura, quam pro supposito: resumitur enim in vi prædicati, quod tenetur formaliter. Idem enim est dictum, Christus secundum, quod homo, ac si diceretur, Christus secundum, quod est homo. Et ideo hæc magis est concedenda, quam neganda, Christus, secundum quod homo, est creatura. Si tamen adderetur aliquid, per quod traheretur ad suppositum, esset propositio magis neganda, quam concedenda, puta si diceretur, Christus, secundum quod hic homo, est creatura.

Ad primum ergo dicendum, quod licet Christus non sit

A humana natura: est tamen habens humanam naturam. Nomen autem creatura natum est predicari, non solum de abstractis, sed etiam de concretis: dicimus enim, quod humanitas est creatura. & quod homo est creatura.

Ad secundum dicendum, quod ly homo, secundum quod ponitur in subiecto, magis respicit suppositum: secundum autem, quod ponitur in reduplicatione, magis respicit naturam, vt dictum est. Et quia natura est creata, suppositum vero increatum: ideo licet non concedatur ista simpliciter, Homo Christus est creatura: conceditur tamen ista, Christus secundum quod homo, est creatura.

B Ad tertium dicendum, quod cuiuslibet homini, qui est suppositum solius naturæ humane, competit, quod non habeat esse, nisi secundum humanam naturam, & ideo de quolibet tali supposito sequitur, si secundum quod homo est creatura, quod sit creatura simpliciter. Sed Christus non solum est suppositum humane naturæ, sed etiam diuine, secundum quam habet esse increatum: & ideo non sequitur, si secundum quod homo, est creatura, quod sit simpliciter creatura.

Sensus Quæstii.

DUPLICEM sensum illius particulæ secundum quod, siue in quantum declarant expostores infra notandi, dicentes eam posse sumi reduplicatiue aut specificatiue; videtur autem hic sumi specificatiue: quia sic etiam sumitur in conclusionibus, quarum sensus debet sensui quæstii consonare.

Forma Textus.

PROPOSITA vna distinctione cum differentia membrorum ad inuicem, respondetur quæstio quatuor conclusionibus.

Distinctio est: Cum dicitur: Christus secundum quod homo, hoc nomen homo potest resumitur in reduplicatione, vel ratione naturæ. Differunt hi duo modi, quod nomen resumitur in reduplicatione magis proprie tenetur pro natura, quam pro supposito: quod probatur: quia nomen resumitur in vi prædicati; quod tenetur formaliter; ergo magis proprie tenetur pro natura.

PRIMA CONCLVS. Si hoc nomen homo resumatur ratione suppositi, hæc erit falsa: Christus secundum quod homo, est creatura. Probatur quia suppositum humane naturæ in Christo est æternum & increatum; ergo.

SECUNDA CONCLVS. Si hoc nomen homo resumatur ratione humane naturæ, sic est vera dicta propositio. Probatur: quia Christo ratione humane naturæ, siue secundum humanam naturam conuenit esse creaturam, vt dictum est art. 8.

TERTIA CONCL. Hæc magis est concedenda, quam neganda: Christus secundum quod homo, est creatura. Probatur ex dicta differentia: quia nomen resumptum in reduplicatione magis proprie tenetur pro natura, quam pro supposito, &c.

VLTIMA CONCL. est: Si nomini homo adderetur aliquid in reduplicatione, per quod traheretur ad suppositum, esset propositio magis neganda. Declaratur in hac propositione: Christus secundum quod hic homo, est creatura: hæc enim tanquam falsa neganda est.

Expositio Textus.

PRO INTELLIGENTIA præsentis articuli tria notanda sunt.

Primum est, dictiones illas secundum quod, & in quantum dupliciter sumi posse, scilicet reduplicatiue & specificatiue, quas duas acceptiones explicat Med. super hoc art. & late Vasq. disp. 66. cap. 2. sumitur hic a D. Tho. secundo modo, scilicet specificatiue; vt hic obseruat Caiet. & post eum prædicti expostores.

Secun-

Secundum est, secundam & tertiam conclusio-
nem esse veras improprietate sermonis, vt hic ad-
uersus Scotum explicant optime Caiet. Medi. &
Vasq. in dicto cap. 2. qui omnes referunt & soluunt
argumenta Scoti.

Tertium est Vasq. immerito friuolis quibusdam
argumentis impugnare vltimam concl. D. Tho.
quibus optime respondet Aluar. disp. 72. vbi dicta
concl. probat duobus efficacibus argumentis.

ARTICVLVS XI.

Vtrum hac sit vera: Christus, secundum quod ho-
mo, est Deus.

3. d. 10. q.
1. a. 1. q. 1. &
q. 3. c.

AD vndecimum sic proceditur. Videtur, quod Chri-
stus, secundum quod homo, sit Deus. Christus enim
est Deus per gratiam vnionis. Sed Christus, secundum quod
homo, habet gratiam vnionis. Ergo Christus secundum
quod homo, est Deus.

Præterea: Dimittere peccata, est proprium Dei, secun-
dum illud Isa. 43. Ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas
propter me. Sed Christus, secundum quod homo, dimittit
peccata: secundum illud Matth. 9. Vt autem sciatis, quia
filius hominis habet potestatem in terra dimittendi pecca-
ta, &c. Ergo Christus secundum quod homo, est Deus.

Præterea: Christus non est homo communis, sed est ho-
mo iste particularis. Sed Christus, secundum quod est iste
homo, est Deus: quia in isto homine designatur suppositum
æternum, quod naturaliter est Deus. Ergo Christus, secun-
dum quod homo, est Deus.

Sed contra: Illud quod conuenit Christo, secundum quod
homo, conuenit cuilibet homini. Si ergo Christus, secundum
quod homo, est Deus, sequitur quod omnis homo sit Deus:
quod patet esse falsum.

Respondet dicendum, quod iste terminus, homo, in re-
duplicatione positus, potest dupliciter accipi. Vno modo
quantum ad naturam: & sic non est verum, quod Chri-
stus, secundum quod homo sit Deus: quia humana natura
est distincta à diuina secundum differentiam naturæ. Alio
modo potest accipi ratione suppositi: & si cum supposito
natura humane in Christo, sit persona filij Dei, cui per se
conuenit esse Deum, verum est quod Christus, secundum
quod homo, sit Deus. Quia tamen terminus in reduplica-
tione positus magis proprie tenetur pro natura, quam pro
supposito (vt supra dictum est) ideo magis est ista neganda,
Christus, secundum quod homo, est Deus, quam sit affir-
manda.

Ad primum ergo dicendum, quod non secundum idem
conuenit alicui moueri ad aliquid, & esse illud: nam mo-
ueri conuenit alicui ratione materie, vel subiecti, esse au-
tem in actu, ratione forme. Et similiter non secundum idem
conuenit Christo ordinari ad hoc, quod sit Deus per gra-
tiam vnionis, & esse Deum. Sed primum conuenit sibi se-
cundum humanam naturam, secundum vero secundum
diuinam. Et ideo hac est vera, Christus secundum quod ho-
mo, habet gratiam vnionis: non tamen ista, Christus se-
cundum quod homo, est Deus.

Ad secundum dicendum, quod filius hominis habet in
terra potestatem dimittendi peccata, non virtute huma-
ne nature, sed virtute nature diuine. In qua quidem na-
tura consistit potestas dimittendi peccata per auctoritatem:
in humana autem natura consistit instrumentaliter, &
per ministerium. Vnde Chrysost. super Matth. hoc expo-
nens dicit: Signanter dixit, In terra dimittendi peccata:
vt ostenderet, quod humana nature potestatem diuinita-
tis vniuit indissolubili vnione: quia, & si factus est homo, ta-
men Dei Verbum permansit.

Ad tertium dicendum, quod cum dicitur, iste homo,
pronomen demonstratiuum, hoc nomen homo trahit ad
suppositum. Et ideo magis est hac vera, Christus secundum
quod iste homo, est Deus: quam iste Christus secundum
quod homo, est Deus.

Naz. in D. Thom. 3. partem.

Forma Textus.

PRÆMISSA distinctione respondetur quæstio
tribus conclusionibus.

Distinctio est: iste terminus homo in reduplica-
tione positus potest dupliciter accipi: Vno modo
quantum ad naturam; Alio modo ratione suppo-
siti.

PRIMA CONCLVS. est: Si hic terminus homo in re-
duplicatione positus accipitur quantum ad naturam, nõ
est verum, quod Christus secundum quod homo, sit Deus.
Probat: quia humana natura est distincta à di-
uina secundum differentiam naturæ; ergo.

SECUNDA CONCLVS. Si idem terminus accipia-
tur ratione suppositi, verum est, quod Christus secundum
quod homo, sit Deus. Probat: quia suppositum na-
turæ humane in Christo est persona filij Dei; er-
go si idem terminus accipitur ratione suppositi,
&c. Antecedens patet ex supradictis. Consequen-
tia probatur: quia personæ filij Dei per se conue-
nit esse Deum.

TERTIA CONCLVS. Hac propositio: Christus secun-
dum quod homo est Deus, magis est neganda, quam affir-
manda. Probat: quia terminus in reduplicatio-
ne positus magis proprie tenetur pro natura, quã
pro supposito, vt dictum est in artic. præcedente.

Expositio Textus.

EX TERTIA conclusione & eius probatione
manifeste colligitur, quid simpliciter respon-
deri debeat ad quæsitum. Dicendum est enim,
propositionem illam: Christus secundum quod homo,
est Deus, falsum esse, vt etiam aduertit Suarez in
Commentario.

Vide præterea, quæ scribunt Caiet. & Med. cir-
carep. ad 3. argum. de veritate huius propositio-
nis: Christus in quantum hic homo est Deus, quam S. D.
ait esse veriorum illa: Christus in quantum homo, est
Deus. cuius oppositum absque legitimo fundamē-
to docet Vasquez disp. 69. cap. 1. vbi cum Durando
sic arguit: Pronomen hic additum nomini homo
non determinat ipsum, vt significet suppositum,
neque alio modo significat naturam quam signi-
ficabat idem nomen sine illo: solum enim hoc ef-
ficat pronomen, vt significetur natura singularis,
quæ antea communis significabatur. Sed facile sol-
uitur: Falsum enim assumit, vt patet ex resp. S. 1. ad Solus.
3. & oppositam veritatem, videlicet nomen illud
homo in reduplicatione positum trahi per pronomen
demonstratiuum hic ad suppositum, probat
optimis argumentis Medina.

ARTICVLVS XII.

Vtrum hac sit vera: Christus secundum quod h. mo, est
hypostasis, vel persona.

AD duodecimum sic proceditur. Videtur, quod Chri-
stus secundum quod homo, sit persona. Illud enim
quod conuenit cuilibet homini, conuenit Christo, secun-
dum quod est homo: est enim aliis hominibus simile: secun-
dum illud Phil. 2. In similitudinem hominum factus: Sed
omnis homo est persona. Ergo Christus, secundum quod ho-
mo, est persona.

Præterea: Christus, secundum quod homo, est substan-
tia rationalis nature, non autem substantia vniuersalis:
ergo substantia indiuidua. Sed nihil aliud est persona, quã
rationalis nature indiuidua substantia, vt Boetius dicit in
lib. de duab. nat. Ergo Christus, secundum quod homo, est
persona.

Præterea: Christus, secundum quod homo, est res huma-
ne nature, & suppositum, & hypostasis eiusdem nature.

Lz Sed

3. d. 10. q. 1.
art. 1.
Et Rom. 1.
le. 3. cor. 5.